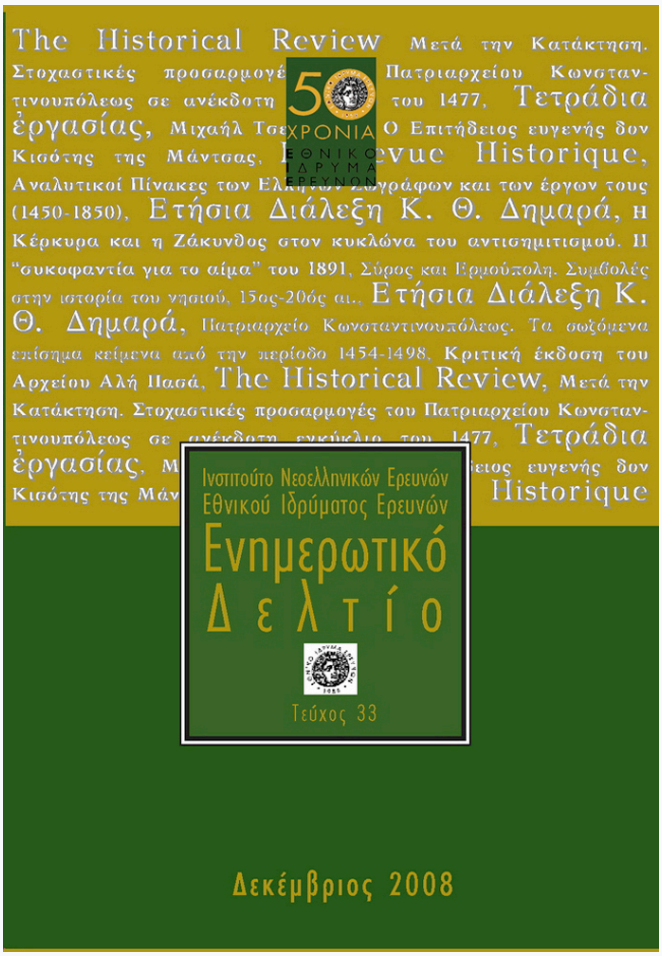
ePublishing

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
EKT
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Ενημερωτικό Δελτίο

Τόμ. 33 (2008)

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

doi: 10.12681/news.296

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ. (2009). *Ενημερωτικό Δελτίο*, *33*, 120–127. https://doi.org/10.12681/news.296

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Οι νεοελληνικές σπουδές στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης

Το *Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών* (Institut für Byzantinistik und Neogräzistik der Universität Wien <http://www.univie.ac.at/byzneo/>)

Στη Βιέννη υπάρχει μακρά παράδοση ενασχόλησης με θέματα ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού, που εκφράζεται καταρχήν στις πλούσιες συλλογές βυζαντινών και μεταβυζαντινών χειρογράφων και ελληνικών εντύπων της Εθνικής Βιβλιοθήκης και της Πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης καθώς και στα έγγραφα του Κρατικού Αρχείου (ιδιαίτερα μάλιστα στις αυτοκρατορικές και αυλικές συλλογές) και του Αρχείου της Πόλης της Βιέννης. Το ερευνητικό ενδιαφέρον για το Βυζάντιο (ενδεικτικά αναφέρουμε τον Franz Miklosich, η έκδοση εγγράφων του οποίου χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα) οφείλεται βέβαια και στο οικονομικό και πολιτικό ενδιαφέρον της αυτοκρατορίας των Αψβούργων για τα ευρωπαϊκά εδάφη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, που οδήγησε σε μνημειώδη ιστορικά έργα όπως η εξάτομη *Ιστορία της Απόσχισης των Ελλήνων από την Τουρκική Αυτοκρατορία κατά το έτος 1821 και της Ίδρυσης του Ελληνικού Βασιλείου από διπλωματική άποψη*, του Anton von Prokesch-Osten, Βιέννη 1867. Η παρουσία Ελλήνων εμπόρων και λογίων στην Αυστριακή πρωτεύουσα είχε ως αποτέλεσμα και τη δημιουργία προσωπικών σχέσεων που ενίσχυσαν το ενδιαφέρον για τη γλώσσα και τον πολιτισμό των νεότερων χρόνων. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις αποτελούν ο Franz Alter και ο Bartholomäus (Jernej) Kopitar. Το ενδιαφέρον για τα Βαλκάνια εκφράστηκε και με την ίδρυση, το 1897, της *Επιτροπής για την ιστορική-αρχαιολογική και φιλολογική-εθνογραφική έρευνα της Βαλκανικής Χερσονήσου* στην Αυστριακή Ακαδημία (σήμερα Balkan-Kommission <http://www.oeaw.ac.at/balkan>).

Στον 20ό αιώνα και μέχρι το 1938 η έρευνα για θέματα του μεσαίωνα και των νεότερων χρόνων προσανατολίζεται προς τις νεοελληνικές διαλέκτους (Paul Kretschmer, τακτικός καθηγητής της συγκριτικής γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου της Βιέννης), τη βυζαντινή ιστορία (Ernst Stein, ιστορικός της ύστερης αρχαιότητας και του Βυζαντίου, υφηγητής του Πανεπιστημίου της Βιέννης, εργάστηκε στη Γερμανία, απ' όπου αναγκάστηκε να φύγει το 1933), την ιστορία της βυζαντινής μουσικής (Egon Wellesz, έκτακτος καθηγητής μουσικολογίας του Πανεπιστημίου της Βιέννης, αναγκάστηκε να εκπατριστεί το 1938 και έζησε μέχρι τον θάνατό του το 1974 στην Οξφόρδη) και την ιστορία της βυζαντινής τέχνης (Otto Demus, υφηγητής του Πανεπιστημίου Βιέννης, εργάστηκε κατά τα έτη 1939-1945 στα Warburg and Courtauld Institutes και έγινε μετά την επιστροφή του στη Βιέννη διευθυντής της Κρατικής Εφορείας Μνημείων και αργότερα τακτικός καθηγητής στο τμήμα Ιστορίας της Τέχνης του Πανεπιστημίου). Κατά την περίοδο 1938-1945, η ιδεολογικά φορτισμένη έρευνα σχετικά με τη Νοτιοανατολική Ευρώπη οδήγησε το 1943 και σε προκήρυξη θέσης ιστορικής βαλκανιολογίας με βυζαντινολογική κατεύθυνση στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης (ο εκλεγμένος Berthold Rubin δεν ανέλαβε τελικά τα καθήκοντά του γιατί στρατεύθηκε, ενώ μετά το 1945 έκανε ακαδημαϊκή καριέρα στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, χωρίς ποτέ να υποχρεωθεί να αποκηρύξει τις πολιτικές του πεποιθήσεις).

Το 1946 ιδρύθηκε στη Βιέννη η *Αυστριακή Βυζαντινή Εταιρεία* (*Österreichische Byzantinische Gesellschaft* <http://www.oeaw.ac.at/byzanz/oebg02.htm>) και το 1951 εκδόθηκε ο πρώτος τόμος του *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinischen Gesellschaft*, μετέπειτα *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* (<http://www.oeaw.ac.at/byzanz/joeb.htm>).

Η *Αυστριακή Βυζαντινή Εταιρεία* και η *Αυστριακή Εταιρεία Νεοελληνικών Σπουδών* (*Österreichische Gesellschaft für Neugriechische Studien*), που ιδρύθηκε το 1988, διοργανώνουν σε συνεργασία με το πανεπιστημιακό τμήμα διαλέξεις και συνέδρια και εκδίδουν από κοινού ετήσιο ενημερωτικό έντυπο για τις σχετικές ερευνητικές και εκδοτικές δραστηριότητες στην Αυστρία (για το 2008 βλ. <http://www.oeaw.ac.at/byzanz/oebg2008.pdf>).

Το 1948 ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του Albin Lesky το *Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών της Αυστριακής Ακαδημίας* (αποτελεί σήμερα μαζί με το πρώην *Κέντρο για τη Χαρτογράφηση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας* το *Institut für Byzanzforschung* της Αυστριακής Ακαδημίας <http://www.oeaw.ac.at/byzanz/>). Τέλος το 1961 ο Endre von Iványka, κλασικός φιλόλογος και μελετητής της χριστιανικής φιλοσοφίας, προήχθη σε τακτικό καθηγητή Βυζαντινών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Γκρατς, όπου και παρέμεινε μέχρι τη συνταξιοδότησή του το 1969.

Το *Τμήμα Βυζαντινών Σπουδών του Πανεπιστημίου της Βιέννης* (*Institut für Byzantinistik der Universität Wien*) ιδρύθηκε με απόφαση της Φιλοσοφικής Σχολής το 1962 και άρχισε να λειτουργεί την 1η Ιανουαρίου του 1963. Πρώτος κάτοχος της έδρας τακτικού καθηγητή Βυζαντινών Σπουδών υπήρξε ο Herbert Hunger (Βιέννη, 1914-2000). Τα Νέα Ελληνικά (γλώσσα και πολιτισμός) διδάσκονταν από τον υφηγητή, αργότερα έκτακτο καθηγητή, Πολυχρόνη Ενεπεκίδη που συνταξιοδοτήθηκε το 1980. Το 1982 το τμήμα μετονομάστηκε σε Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών (*Institut für Byzantinistik und Neogräzistik der Universität Wien*, επωνυμία την οποία φέρει μέχρι σήμερα) και προκήρυξε έδρα τακτικού καθηγητή Νεοελληνικών Σπουδών (Neogräzistik) την οποία κατέλαβε το 1983 ο ιστορικός της Νοτιοανατολικής Ευρώπης Gunnar Hering (Δρέσδη 1934 - Βιέννη 1994). Η επωνυμία Neogräzistik που δημιουργήθηκε κατ' αναλογία των όρων Byzantinistik, Germanistik, Gräzistik, επελέγη για να καταδείξει ότι το αντικείμενο σπουδών περιλάμβανε όχι μόνο τη γλώσσα και φιλολογία αλλά και την ιστορία και τον πολιτισμό με την ευρύτερη έννοια. Η πρώτη χρήση του όρου εντοπίζεται ήδη στον Krumbacher, είχε όμως περιορισμένη διάδοση και χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά θεσμικά στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης ενώ σήμερα ο όρος χρησιμοποιείται σε αρκετά πανεπιστήμια του γερμανόφωνου χώρου.

Στο *Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου της Βιέννης* κατείχαν επίσης από το 1963 και εξής οργανικές θέσεις διαφόρων βαθμίδων οι Πέτρος Δίντσης, Wolfram Hörandner, Otto Kresten, Werner Seibt, Βασιλική Σειρηνίδου και Helmut Buschhausen (ο τελευταίος σε κοινή θέση με το *Τμήμα Ιστορίας της Τέχνης*). Σήμερα το επιστημονικό προσωπικό του τμήματος (με οργανική θέση) αποτελούν στον τομέα των Βυζαντινών Σπουδών οι Johannes Koder (τακτικός καθηγητής στην έδρα του Herbert Hunger), Ewald Kislinger, Ευθυμία Μπραούνου-Pietsch και Lioba Theis (η τελευταία σε κοινή θέση με το *Τμήμα Ιστορίας της Τέχνης*), στον δε τομέα Νεοελληνικών

Σπουδών οι Μαρία Α. Στασινοπούλου (τακτική καθηγήτρια στην έδρα του Gunnar Hering), Μαρία Οικονόμου και Ιωάννης Ζελεπός. Μέσα στο 2009 αναμένεται να πληρωθεί η θέση τακτικού καθηγητή Βυζαντινής και Νεοελληνικής Παλαιογραφίας και Διπλωματικής (θέση Kresten) και να προκηρυχθεί η θέση τακτικού καθηγητή Βυζαντινών Σπουδών (θέση Koder). Στο *Τμήμα Ιστορίας της Τέχνης* διδάσκουν Ιστορία της Βυζαντινής Τέχνης και οι Galina Fingarova (με οργανική θέση) και Jadranka Prolović.

Η διδασκαλία της Νέας Ελληνικής έχει επίσης μακρά παράδοση στη Βιέννη. Το 1754, στο πλαίσιο της εμπορικής δραστηριοποίησης της αυτοκρατορίας στην Ανατολή, η Μαρία Θηρεσία ίδρυσε την Ακαδημία Ανατολικών Γλωσσών, στην οποία διδασκόταν και η Νέα Ελληνική και εξακολούθησε να διδάσκεται και μετά την αναδιοργάνωσή της σε προξενική (σήμερα διπλωματική ακαδημία, <http://www.da-vienna.ac.at/>) μέχρι τις αρχές του 20ού αιώνα. Στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης προσφέρονταν μαθήματα Νέων Ελληνικών από το τέλος του 19ου αιώνα. Ωρομίσθιοι λέκτορες υπήρξαν τον 20ό αιώνα μέχρι το 1938 μεταξύ άλλων ο Κλεάνθης Νικολαΐδης και ο Αγαθάγγελλος Ξηρουχάκης, ενώ τη νεοελληνική γλώσσα δίδαξε και ο γλωσσολόγος Paul Kretschmer. Μετά τον Πολυχρόνη Ενεπεκίδη (ο οποίος για ένα διάστημα δίδασκε και στο *Τμήμα Μετάφρασης και Διερμηνείας*), δίδαξε Νέα Ελληνικά στο πλαίσιο του *Τμήματος Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών* από το 1984 μέχρι το 2002 ο Μιλτιάδης Καραμανλής και για μικρότερα διαστήματα άλλοι διδάσκοντες. Σήμερα διδάσκουν τα μαθήματα Νέας Ελληνικής Γλώσσας οι Χριστίνα Τσιαλή-Tonkli και Αθανασία Κατσιακιώρη-Rankl.

Το τμήμα προσέφερε από την ίδρυσή του τη δυνατότητα απόκτησης διδακτορικού (τότε πρώτου!) τίτλου σπουδών, από το 1975 πτυχίου με εκτενή πτυχιακή εργασία (Magister) και διδακτορικού (Dr. Phil.) ενώ από το 2008/09 ισχύει στα πλαίσια της ευρωπαϊκής μεταρρύθμισης (Bologna) το σύστημα των τριών βαθμίδων με τριετές Bachelor Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών, διετές Master Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών με ειδίκευση σε έναν από τους δύο κλάδους και τριετές διδακτορικό. Οι περισσότεροι απόφοιτοι του τμήματος κατευθύνονται προς την έρευνα και επανδρώνουν σήμερα πανεπιστημιακά τμήματα και ερευνητικά κέντρα σε όλη την Ευρώπη αλλά και τις Η.Π.Α. Οι απόφοιτοι με ειδίκευση στον νεοελληνικό τομέα κατευθύνονται και προς τη λογοτεχνική μετάφραση και την επιμέλεια εκδόσεων.

Το αρχικό σπουδαστήριο εντάχθηκε στην Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη υπό την επωνυμία Βιβλιοθήκη Τμήματος Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών (Fachbereichsbibliothek Byzantinistik und Neogräzistik, <http://www.ub.univie.ac.at/fb-byzantinistik/>), συστεγάζεται όμως μέχρι σήμερα με το τμήμα στην οδό Postgasse 7/1/3, 1010 Βιέννη. Περιλαμβάνει περίπου 42.000 τόμους και περίπου 260 περιοδικές εκδόσεις. Διευθυντές της Βιβλιοθήκης υπήρξαν οι Ernst Gamillscheg (μέχρι το 1992) και Michael Grünbart. Μετά τον διορισμό του τελευταίου στο Πανεπιστήμιο του Münster, τον Οκτώβριο του 2008, τα καθήκοντά του ανέλαβε η Anna Ransmayr. Το τμήμα διαθέτει επίσης και συλλογές νέων μέσων, ειδικότερα σχετικά με τη μουσική και τον κινηματογράφο, καθώς και συλλογή μικροφίλμ ελληνικού τύπου του 19ου και 20ού αιώνα. Σε εξέλιξη είναι και το ψηφιακό αρχείο των ιστορικών συλλογών φωτογραφιών, διαφανειών και εντύπων εικόνων βυζαντινολογικού ενδια-

φέροντος του Τμήματος Ιστορίας της Τέχνης υπό την εποπτεία της Lioba Theis (Digitales Forschungsarchiv Byzanz,<http://kunstgeschichte.univie.ac.at/index.php?id=30723>).

Το Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου της Βιέννης είναι γνωστό μεταξύ άλλων για τα μεγάλα ερευνητικά προγράμματα βασικής έρευνας με αντίστοιχα εκδοτικά έργα που εκπονήθηκαν και εκπονούνται από μέλη του συνήθως σε στενή συνεργασία με τα αντίστοιχα ερευνητικά κέντρα της Αυστριακής Ακαδημίας (Institut für Byzanzforschung, Balkan-Kommission) και συχνά με χρηματοδότηση του αυστριακού Ταμείου για την Ενίσχυση της επιστημονικής Έρευνας (Fonds zur Förderung der wissenschaftlichen Forschung, FWF). Ενδεικτικά αναφέρονται εδώ το ερευνητικό πρόγραμμα προσωπογραφίας (Prosopographisches Lexikon der Palaiologenzeit), το πρόγραμμα Λεξικογραφίας (Lexikon der Byzantinischen Gräzität), η νέα έκδοση των πατριαρχικών κωδίκων της Αυστριακής Εθνικής Βιβλιοθήκης (Patriarchatsregister von Konstantinopel), η ιστορική γεωγραφία (Tabula Imperii Byzantini), η περιηγητική φιλολογία (βλ. για το νεοελληνικό μέρος και Αγαθοκλής Αζέλης - Ίλια Χατζηπαναγιώτη, *Τετράδια Εργασίας* 17), αλλά και τα πιο πρόσφατα προγράμματα για τη Μαριολογία, τη βυζαντινή παρουσία στη Σικελία ή τη Διόπτρα του Φίλιππου Μονότροπου.

Ειδικότερα στον τομέα Νεοελληνικών Σπουδών ολοκληρώθηκε το 2008 το διεπιστημονικό (ιστορικό και γλωσσολογικό) ερευνητικό πρόγραμμα ιστορίας των εννοιών στις βαλκανικές γλώσσες τον 19ο αιώνα, που χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο για την Ενίσχυση της επιστημονικής Έρευνας και στεγάστηκε στην Αυστριακή Ακαδημία (υπεύθυνοι προγράμματος τομέα Νεοελληνικών Σπουδών: Gunnar Hering†, Μαρία Α. Στασινοπούλου, έμμισθοι ερευνητές: Αγαθοκλής Αζέλης, Ιωάννης Καραχρήστος, Αριάδνη Μουταφίδου, Σέργιος Κατσίκας, Δόμνα Πασχαλίδου, Anna-Maria Adaktylos και Dora Eszter Solti)[1].

Σε εξέλιξη είναι η κατάταξη, ηλεκτρονική καταλογογράφηση και μελέτη των αρχείων των κοινοτήτων του Αγίου Γεωργίου και της Αγίας Τριάδος της Βιέννης με καταρχήν χρηματοδότηση της Σχολής Ιστορικών Επιστημών του Πανεπιστημίου της Βιέννης, του ελληνικού ΥΠΠΟ και της Πόλης της Βιέννης και στόχο την έγκριση τριετούς ερευνητικού προγράμματος (επόπτρια: Μαρία Α. Στασινοπούλου, συνεργάτιδες από το 2007 έως σήμερα: Katrin Kininger, Katharina Malli, Anna Ransmayr, Irene Rabl, Sarka Svobodova). Άλλα τρέχοντα ερευνητικά προγράμματα αποτελούν η *Νεοελληνική Επιστολογραφία 1500-1821* σε συνεργασία με το ΚΕΜΝΕ της Ακαδημίας Αθηνών και την Αυστριακή Ακαδημία και οι διατριβές επί υφηγεσία για το κίνημα των Κολλυβάδων και την επίδρασή του στη ΝΑ Ευρώπη (Ιωάννης Ζελεπός) και για την ποιητική της μετανάστευσης στη λογοτεχνία (Μαρία Οικονόμου). Μονογραφίες των αποφοίτων και των μελών του τμήματος και συλλογικοί τόμοι εκδίδονται μεταξύ άλλων και στις σειρές Studien zur Geschichte Südosteuropas και Byzantina et Neograeca Vindobonensia.

Όπως όλα τα πανεπιστημιακά τμήματα των λεγομένων μικρών ειδικοτήτων το Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου της Βιέννης έρχεται συχνά αντιμέτωπο με τις επιπτώσεις οικονομικών κρίσεων και περικοπών στον ακαδημαϊκό τομέα. Ωστόσο η παρουσία ερευνητικών ιδρυμάτων κοινής θεματικής στην ίδια πό-

λη, οι ερευνητές των οποίων έχουν την ευκαιρία να διδάσκουν ως επισκέπτες, οι διεπιστημονικές συνεργασίες μέσα στο ίδιο το Πανεπιστήμιο αλλά και διεθνώς και η παραδοσιακή θέση της Βιέννης ως τόπου συνάντησης φοιτητών, ερευνητών και ρευμάτων από τη Δυτική, Ανατολική και Νοτιοανατολική Ευρώπη έχει επιδράσει ευνοϊκά στην ανάπτυξη του τμήματος, για τη διατήρηση και εξέλιξη του οποίου καταβάλλουν συνεχείς προσπάθειες όλοι οι συνεργάτες.

Μαρία Α. Στασινοπούλου
τακτική καθηγήτρια Νεοελληνικών Σπουδών
(Univ. Prof. für Neogräzistik)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

1. Βλ. ενδεικτικά δημοσιεύσεις των συνεργατών του Νεοελληνικού Τομέα στους τόμους Radoslav Katičić (επιμ.), *Herrschaft und Staat. Untersuchungen zum Zivilisationswortschatz im südosteuropäischen Raum 1840-1870*. Wien, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 2004. Gerhard Neweklowsky (επιμ.), *Herrschaft, Staat und Gesellschaft in Südosteuropa aus sprach-und kulturhistorischer Sicht. Erneuerung des Zivilisationswortschatzes im 19. Jahrhundert*. Wien, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 2006 καθώς και Ariadni Moutafidou, *Von der aufgeklärten Vaterlandsliebe zum privilegierten Patriotismus: Zur Entwicklung und Veränderung politischer Begriffe im Griechenland des 19. Jahrhunderts*. Mit einem Anhang von Sergios E. Katsikas, Anzeiger der philosophisch-historischen Klasse der ÖAW 136 (2001), 177-198 και Domna Paschalidou, *Begriffsgeschichte und ihre Paradigmen: Methodologische Überlegungen zur Erforschung des politischen Diskurses in Griechenland (1863-1913)*, Anzeiger der philosophisch-historischen Klasse der ÖAW 141 (2006), 41-64.

Παράρτημα

Ανέκδοτες πτυχιακές εργασίες, διδακτορικές διατριβές, διατριβές επί υφηγεσία από την ίδρυση της έδρας Νεοελληνικών Σπουδών (1982) σε χρονολογική σειρά (σε [ ] η μεταγενέστερη έκδοση σε βιβλίο):

Πτυχιακές εργασίες (Diplomarbeiten)

1986 Prinzinger, Michaela, *Der erzählte Krieg: Eine Erzählanalyse dreier Texte von Elias Benezes, Strates Myribeles und Giorgos Theotokas.* - 103 Bl.
1992 Gonsa, Christian, *Die autobiographischen Schriften griechischer Kommunisten und die Kommunistische Partei Griechenlands bis zum Zweiten Weltkrieg.* - 106 Bl.
1992 Katičić, Doroteja, *Zur Sprache der Übersetzung des Neuen Testaments in die neugriechische Volkssprache aus dem Jahre 1638.* - 104 Bl.
2000 Koliadis, Antonios, *Zur Sprache Nikos Kazantzakis' auf Grund des Romans "O Kapetan Michalis" : ein Beitrag zur neugriechischen Lexikographie.* - 111 Bl.
2002 Pache, Eva, *Griechenlands neuere Geschichte und Literatur in der Sovjetunion und der Beitrag griechischer Bürgerkriegsflüchtlinge.* - 146 Bl.
2006 Havlik, Margit Maria, *Der Sankt Marxer Friedhof : die griechisch-orthodoxe Abteilung.* - 231 S.
2007 Malli, Katharina, *Die griechische Nationalschule in Wien im 20. Jahrhundert.* - 148 S.
2007 Efe, Peri, *Ein Bürokrat und Gelehrter aus Millet-i Rum im osmanischen Reich des 19. Jahrhunderts: Alexandros Karatheodoris.* - 127 Bl.
2007 Stefec, Rudolf S., *Anastasios Gordios, Vitae philosophorum. Einleitung, Text, Kommentar.* - 189 S.
2008 Ransmayr, Anna, *Hygiaine, philon etor! : Stilistische Untersuchungen zur neugriechischen Epistolographie anhand der Briefe von Konstantinos M. Koumas.* - 219 S.

Διπλωματικές εργασίες που αναμένεται να ολοκληρωθούν μέσα στο 2009:

Nathalie Soursos, Griechische Migrantenliteratur im deutschsprachigen Raum nach 1967.
Anika Hamacher, Die Kinder- und Schulbücher von Galateia und Nikos Kazantzakis.

Διδακτορικές διατριβές (Dissertationen)

1989 Stassinopoulou, Maria A., *Weltgeschichte im Denken eines griechischen Aufklärers : Konstantinos Michail Koumas als Historiograph. - III, 322 Bl.* [εκδ. 1992]
1992 Mylonaki, Ioanna, *Die Suche nach der "nationalen Identität" in der literarischen Zeitschrift Nea Hestia 1927 - 1936.* - VI, 249 Bl. [εκδ. 1995]

1995 Gnessoulis, Achilleas, *Das Parlament der Griechen 1950-1958: Zusammensetzung und Arbeitsweise*, 2 Bde. 623 Bl.

1997 Chatzipanagioti-Sangmeister, Julia, *"Graecia Mendax", das Bild der Griechen in der französischen Reiseliteratur des 18. Jahrhunderts über Südosteuropa und den östlichen Mittelmeerraum* (274 S.) *mit einem bibliographischen Supplement* (143 S.). [εκδ. 2002]

1998 Azelis, Agathoklis, *Die griechische Presse zwischen der Niederlage von 1897 und dem Putsch von 1909 : die Auseinandersetzungen über politische Krise und Reformen*. - 372 Bl.

1998 Karachristos, Ioannis, *Familie, Verwandtschaft, Heirat und Eigentumsübertragungen : das Beispiel der griechischen Insel Syros 1750 - 1820*. - 286 Bl.

1999 Moutafidou, Ariadni, *Die Politik Österreich-Ungarns gegenüber dem osmanisch-griechischen Krieg von 1897 : ein Beitrag zur Konflikt- und Allianzforschung vor dem Ersten Weltkrieg*. - 252 Bl. [εκδ. 2003]

2000 Gara, Eleni, *Kara Ferye (1500 - 1650): Menschen, Lokalgesellschaft und Verwaltung in einer osmanischen Provinz*. - VIII, 247 Bl.

2000 Jaklitsch, Nina-Maria, *Zwischen Nationalschule und Moderne : die Komponisten Kalomiris und Skalkottas als Repräsentanten der Entwicklung der griechischen Kunstmusik*. - 385 Bl. [εκδ. 2003]

Διδακτορικές διατριβές που αναμένεται να ολοκληρωθούν μέσα στο 2009:

Dora Eszter Solti, Das Muscowittische Prognosticon: die griechische Übersetzung (1699) des Originals (1698) von Stanislaus Reinhard Acxtelmaier.

Διατριβές επί υφηγεσία (Habilitationsschriften)

1987 Tzitziles, *Christos, Griechische Lehnwörter im Türkischen, mit besonderer Berücksichtigung der anatolischen Dialekte*. - 201 S. [εκδ. 1987]

2000 Stassinopoulou, Maria A., *Reality bites: A feature film history of Greece, 1950 - 1963*. - VII, 326 S.

